

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Krzysztof Cesarz (sprawozdawca)

w sprawie P. A.

oskarżonego o dokonanie czynów z art. 233 § 1 i 6 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 kwietnia 2017 r.,

skargi obrońcy oskarżonego,

na wyrok sądu odwoławczego - Sądu Okręgowego w G.,

z dnia 1 grudnia 2016 r., sygn. akt V Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w G. z dnia 18 marca 2016 r., sygn. akt II K (...),

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

oddalić skargę.

UZASADNIENIE

Prokurator na podstawie art. 336 § 1 i 2 k.p.k. skierował w dniu 16 grudnia 2015 r. do Sądu Rejonowego wniosek o warunkowe umorzenie postępowania wobec P. A., podejrzanego o popełnienie pięciu czynów z art. 233 § 1 i 6 k.k.

Sąd, uwzględniając w całości wniosek, wyrokiem z dnia 18 marca 2016 r., sygn. akt II K (...), wydanym na posiedzeniu, przyjmując, że wina i społeczna szkodliwość zarzucanych czynów nie są znaczne, na podstawie art. 66 § 1 k.k. i 67 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., warunkowo umorzył wyżej wskazane postępowanie wobec P. A. na okres próby wynoszący 2 lata, na podstawie art. 67 §

3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. w zw. z art. 49 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. nałożył na niego obowiązek zapłaty świadczenia pieniężnego w kwocie 40 000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej.

Apelację od tego wyroku złożył prokurator zarzucając „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na dokonaniu przez Sąd I instancji niewłaściwej oceny okoliczności stanowiących podstawę zastosowania wobec oskarżonego P. A. dobrodziejstwa wynikającego z art. 66 § 1 k.k., a w szczególności w zakresie odnoszącym się do oceny stopnia winy oskarżonego i stopnia społecznej szkodliwości czynów, których popełnienie zarzucono i w konsekwencji stwierdzenia przesłanek dopuszczających warunkowe umorzenie postępowania karnego”.

W konkluzji apelacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G.

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2016 r., sygn. akt V Ka (...), Sąd Okręgowy w G. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego złożył obrońca P. A. zarzucając „ 1) naruszenie przepisu art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k. polegające na objęciu kontrolą odwoławczą wyroku Sądu I instancji w szerszym zakresie niż to wynika z podniesionych zarzutów, które ograniczały się jedynie do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na dokonaniu niewłaściwej oceny okoliczności stanowiących podstawę zastosowania wobec oskarżonego dobrodziejstwa wynikającego z art. 66 § 1 k.k., a w szczególności w zakresie odnoszącym się do oceny stopnia winy oskarżonego i stopnia społecznej szkodliwości czynów” oraz „ 2) naruszenie przepisu art. 437 § 2 k.p.k. polegające na uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania bez dokonania przez Sąd odwoławczy samodzielnych ustaleń faktycznych, z których by wynikało, że wina i społeczna szkodliwość czynów zarzucanych oskarżonemu są znaczne”.

Skarżący się wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie może być uwzględniona.

Pierwszy zarzut jest niedopuszczalny, ponieważ wskazuje się w nim na postąpienie wbrew dyspozycji art. 433 § 1 k.p.k. nakazującej sądowi odwoławczemu rozpoznać apelację także w granicach podniesionych zarzutów. Jednak powody skargi są ściśle określone w art. 539a § 3 k.p.k. i nie ma wśród nich naruszenia art. 433 § 1 k.p.k. Wprawdzie w zarzucie tym podano również art. 437 § 2 k.p.k. jako naruszony, ale taki zabieg nie mógł poszerzyć ustawowych podstaw skargi. Tylko zatem dla porządku można zauważyć, że, wbrew twierdzeniu skargi, Sąd odwoławczy nie zakwestionował okoliczności popełnienia czynów, lecz ocenę Sądu I instancji co do stopnia ich społecznej szkodliwości, w tym zamiaru i motywów działania oskarżonego, oraz stopnia jego winy. Tak należało odczytać wywód uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego, w szczególności wskazanie, żeby Sąd *meriti* ocenił dowody z zachowaniem wymogów określonych w art. 7 k.p.k. Wprawdzie prokurator zarzucił w apelacji błąd w ustaleniach faktycznych, ale wolno było Sądowi odwoławczemu orzec na niekorzyść oskarżonego wobec stwierdzenia uchybienia podniesionego w tym środku odwoławczym, jakim – zdaniem odwołującego się – była niewłaściwa ocena okoliczności stanowiących podstawę warunkowego umorzenia postępowania (podkr.SN). Tym samym, nie doszło do naruszenia zakazu *reformationis in peius*, o którym mowa w art. 434 k.p.k., ponieważ Sądu *ad quem* nie wiąże formuła zarzutów, lecz podniesione i zaistniałe uchybienia. Powyższe uwagi nie zmieniają faktu, że co do zasady Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do sprawdzania, czy zarzuty podniesione w apelacji są trafne i czy uchybienia zdiagnozowane przez sąd odwoławczy rzeczywiście wystąpiły, lecz tylko do zbadania, czy wobec stwierdzenia tych uchybień konieczne było uchylenie wyroku sądu I instancji.

Drugi zarzut skargi jest chybiony dlatego, że, wraz z jego uzasadnieniem, mieści w sobie żądanie dokonania przez Sąd odwoławczy odmiennej oceny dowodów i odmiennych ustaleń faktycznych, wykluczających możliwość warunkowego umorzenia postępowania i dopiero następnie uchylenie zaskarżonego wyroku. Doszło więc do proponowania wydania przez Sąd odwoławczy wzajemnie sprzecznych postępień: reformatoryjnego i kasatoryjnego, co jest przecież wykluczone przy rozstrzyganiu co do tej samej istoty sprawy. Sąd II

Instancji uchylając wyrok z powodu wadliwej oceny dowodów lub powielonych w jej efekcie błędnych ustaleń faktycznych, czyni tak nie w efekcie dokonania własnych odmiennych ustaleń, lecz po rozważeniu zarzutów i wniosków apelacji. Uwzględnienie zarzutów kwestionujących podstawy warunkowego umorzenia postępowania określone w art. 66 § 1 k.k. musi skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku ze względu na dyspozycję art. 454 § 1 k.p.k.

Przypomnieć wreszcie należy, że wniosek prokuratora o warunkowe umorzenie postępowania podlega rozpoznaniu na posiedzeniu. Nie jest ono formalnie podzielone na fazy, tak jak rozprawa. Tylko jej składową jest przewód sądowy. Skoro uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wtedy, gdy konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.), to tym bardziej przesłanka ta wchodzi w rachubę, jeżeli uprzednio przewód w ogóle nie był przeprowadzony. Jego najważniejszą częścią są czynności procesowe dowodzenia. Tymczasem na posiedzeniu odbywanym w trybie art. 341 k.p.k., nie są przeprowadzane żadne dowody. Podstawę wyroku warunkowo umarzającego postępowanie stanowi całokształt okoliczności ujawnionych w postępowaniu (art. 92 k.p.k.).

Z wszystkich przytoczonych względów oddalono skargę. Wypada jedynie przyznać jej rację, co jednak nie mogło mieć wpływu na treść niniejszego rozstrzygnięcia, że można podnieść dodatkowe zarzuty o charakterze względnym tylko z zachowaniem terminu do wniesienia środka zaskarżenia. Do tego celu nie może być wykorzystywana dyspozycja np. art. 453 § 2 k.p.k.